

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **JUDr. R. D.**, bývajúcej A., zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. R. H. - A. s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., proti odporkyni N. so sídlom V. IČO: X., **o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 19 C 57/2010, o dovolaní odporkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 23. septembra 2013 sp. zn. 8 Co 535/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Navrhovateľke nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I uznesením z 24. apríla 2013 č. k. 19 C 57/2010-191 nariadil znalecké dokazovanie z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie gastroenterológia a vykonaním znaleckého úkonu poveril znalkyňu MUDr. R. S., PhD., pracujúcu v Univerzitnej nemocnici M. a zároveň konkretizoval úlohy znalkyne a otázky, na ktoré má v znaleckom posudku odpovedať. Znalkyni uložil vypracovať a podať znalecký posudok v lehote 60 dní od prevzatia spisu a účastníkom konania v zmysle § 127 ods. 3 O.s.p. spolupracovať so znalkyňou, poskytnúť jej všetky potrebné vysvetlenia a doklady a ustanoviť sa na znalkyňou stanovené miesto. Proti tomuto uzneseniu podala odporkyňa odvolanie.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 23. septembra 2013 sp. zn. 8 Co 535/2013 odvolanie odporkyne ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že odvolanie smeruje proti uzneseniu o ustanovení znalca, teda uzneseniu, ktorým sa upravuje vedenie konania (§ 202 ods. 3 písm. a/ O.s.p.).

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala odporkyňa dovolanie. Navrhla napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietala, že jej súdy svojim postupom odňali možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné. Bola toho názoru, že proti uzneseniu súdu prvého stupňa o nariadení znaleckého dokazovania v časti, v ktorej sú formulované úlohy a otázky pre znalca je prípustné odvolanie a nemožno ho považovať za uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania. Mala za to, že jednostranné formulovanie otázok pre znalca zo strany súdu môže mať za následok nedostatočné a nevyčerpávajúce zistenie skutkového stavu veci, čím sa odporkyňni znemožní právo na účinnú procesnú obranu, čo má zásadný vplyv na rozhodnutie o veci samej a na úspech v konaní.

Navrhovateľka sa k dovolaniu odporkyne písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade

cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré je v danom prípade napadnuté dovolaním, nevykazuje znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Prípustnosť dovolania odporkyne preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Prípustnosť dovolania odporkyne by v preskúmvanej veci vzhľadom na vyššie uvedené prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej zo závažných procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Povinnosť odvolacieho súdu skúmať, či nedošlo k týmto vadám, vyplýva z § 242 ods. 1 O.s.p. Podľa ustanovenia § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

V dovolaní sa namieta, že súdy odňali odporkyňi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi

odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva. O odňatie možnosti konať pred súdom ide i v prípade, keď odvolací súd odmietne ako neprípustné odvolanie účastníka konania bez toho, aby boli splnené zákonné podmienky na takéto rozhodnutie.

Podľa § 202 ods. 3 písm. a/ O.s.p. odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa upravuje vedenie konania.

Podľa § 167 ods. 1 O.s.p. ak zákon neustanovuje inak, rozhoduje súd uznesením. Uznesením sa rozhoduje najmä o podmienkach konania, o zastavení alebo prerušení konania, o odmietnutí návrhu na začatie konania, o zmene návrhu, o späťvzatí návrhu, o zmieri, o trovách konania, ako aj o veciach, ktoré sa týkajú vedenia konania.

Uznesenia, ktorými sa upravuje vedenie konania, Občiansky súdny poriadok v žiadnom zo svojich ustanovení nevymenúva, ani ich nevymedzuje žiadnymi znakmi. Súd preto musí v každom konkrétnom prípade zvažovať, či ide o uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania, alebo nie. Za takéto rozhodnutia treba vo všeobecnosti považovať procesné uznesenia súdu, ktoré nemajú vplyv na rozhodnutie vo veci samej, týkajú sa otázok, ktoré v záujme hospodárneho vedenia konania vyžadujú rýchle riešenie bez toho, aby odopretie možnosti odvolania mohlo byť na ujmu práv účastníkov konania alebo tretích osôb, pričom súd nimi nie je viazaný a môže ich zmeniť bez toho, aby bolo treba podať odvolanie. Vychádzajúc z týchto kritérií je súdna prax jednotná v názore, že uznesením upravujúcim vedenie konania je i uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania, resp. ustanovení znalca [porovnaj Sborník stanovisek, závěrů, rozborů a zhodnocení soudní praxe, zpráv o rozhodování soudů a soudních rozhodnutí Nejvyššího soudu 1964 –1969, SEVT, Praha 1980 (v skratke „Zborník III“), str. 329-330]. K rovnakému záveru dospela i právna teória (pozri napr. Števíček, M., Ficová, S. a kol. Občiansky súdny poriadok. Komentár, 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2009, str. 603). Správne preto postupoval odvolací súd, keď odvolanie odporkyne bez toho, aby ho vecne preskúmal, ako neprípustné odmietol. Rozhodnutím

o odmietnutí odvolania, pre ktoré boli splnené zákonné podmienky, nebola dovolateľke odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Odporkyňa ďalej namieta, že k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. došlo v dôsledku toho, že uznesenie odvolacieho súdu nie je dostatočne preskúmateľné.

Nepreskúmateľnosť rozhodnutia judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (vid' R 111/1998) považuje za dôsledok a vonkajší prejav tzv. inej procesnej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá však nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania. Tento názor je plne opodstatnený aj v prejednávanej veci. Na obdobnom závere spočívajú aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011, 3 Cdo 165/2011, 3 Cdo 84/2012, 3 Cdo 49/2013, 3 Cdo 276/2013, 3 Cdo 10/2014, 3 Cdo 55/2014 a 3 ECdo 28/2014). Senát dovolacieho súdu, ktorý koná a rozhoduje v preskúmanom prípade, zastáva tento názor nemenne vo všetkých ním prejednávaných veciach bez ohľadu na to, čo bolo predmetom konania (vid' napríklad rozhodnutie v pracovnoprávnej veci sp. zn. 3 Cdo 158/2012, ďalej v exekučnej veci sp. zn. 3 ECdo 117/2013, vo veci sp. zn. 3 Cdo 244/2011 týkajúcej sa uloženia povinnosti poskytnúť zmluvné plnenie, rovnako vo veciach sp. zn. 3 Cdo 69/2010 a 3 Cdo 165/2011, v ktorých účastník tvrdil zásah do jeho osobnostných práv). Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu ako dôvodu zakladajúceho len tzv. inú vadu konania pritom vyplýva tiež z rozhodnutí ďalších senátov najvyššieho súdu (porovnaj napríklad sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 181/2010, 2 MCdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008, 5 Cdo 216/2010, 6 Cdo 25/2012, 7 Cdo 52/2011, 7 Cdo 109/2011 a tiež rozhodnutie sp. zn. 1 ECdo 10/2014).

Správnosť takéhoto nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (vid' napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 90/2013, I. ÚS 287/2014). Dovolací súd osobitne poukazuje na to, že ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania

podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“. Na doloženie aktuálnosti tohto právneho náhľadu na danú problematiku dovolací súd uvádza, že ústavný súd v uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014 zotrval „na opakovane vyslovenom závere (napr. IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012) o ústavnej udržateľnosti názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“. Obdobnú argumentáciu zvolil ústavný súd aj v uznesení zo 4. júna 2014 sp. zn. I. ÚS 287/2014, ktorým ako zjavne neopodstatnenú odmietol sťažnosť proti uzneseniu najvyššieho súdu z 23. januára 2014 sp. zn. 3 Cdo 139/2012. V uznesení z 28. októbra 2014 sp. zn. I. ÚS 606/2014 ústavný súd obdobne konštatoval, že najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 55/2014 (založenom na stotožnení sa s judikátom R 111/1998) dospel ústavne konformným spôsobom k záveru o neprípustnosti dovolania.

Z týchto dôvodov dovolací súd uzatvára, že ak by aj (prípadne) bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nezakladalo by to prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Pokiaľ odporkyňa namieta vecnú nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že vada tejto povahy je relevantným dovolacím dôvodom, avšak úspešne môže byť uplatnená len v procesne prípustnom dovolaní. Samotná vada tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladá. V danom prípade bola uvedená vada uplatnená v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné.

Vzhľadom k uvedenému najvyšší súd dovolanie odporkyne v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

V dovolacom konaní úspešnej navrhovateľke vzniklo právo na náhradu trov konania voči odporkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd však navrhovateľke náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 1. júla 2015

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková